
ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P8_TA(2018)0464

Υπηρεσίες φροντίδας στην ΕΕ για τη βελτίωση της ισότητας των φύλων

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2018 σχετικά με τις υπηρεσίες φροντίδας στην ΕΕ για τη βελτίωση της ισότητας των φύλων (2018/2077(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 26ης Απριλίου 2017, με τίτλο «Πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους εργαζόμενους γονείς και φροντιστές» (COM(2017)0252),
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2017, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου (COM(2017)0253),
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης¹,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως τα άρθρα 1, 3, 5, 27, 31, 32, 33 και 47,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του ΟΗΕ για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW), που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 18 Δεκεμβρίου 1979,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (CRPD), που κυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και όλα τα κράτη μέλη της,
- έχοντας υπόψη τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) 5: επίτευξη της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης όλων των γυναικών και των κοριτσιών, και ειδικότερα τον ΣΒΑ 5.4: αναγνώριση και εκτίμηση της μη αμειβόμενης φροντίδας και οικιακής εργασίας, μέσω της παροχής δημόσιων υπηρεσιών, υποδομών και πολιτικών

---

¹ ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 23.

κοινωνικής προστασίας, και της προαγωγής της κοινής ευθύνης μέσα σε ένα νοικοκυριό και στην οικογένεια, ανάλογα με τις εκάστοτε εθνικές ιδιαιτερότητες,

- έχοντας υπόψη την έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, της 10ης Μαΐου 2018, για την πρόοδο ως προς την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 2017 σχετικά με την ενίσχυση της στήριξης και της φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας για ανεξάρτητη διαβίωση,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα: παροχή σε όλα τα παιδιά μας του καλύτερου δυνατού ξεκινήματος για τον κόσμο του αύριο¹,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης της 15ης και 16ης Μαρτίου 2002,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Νοεμβρίου 2017, με τίτλο «Σχέδιο δράσης της ΕΕ 2017-2019 – Αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων» (COM(2017)0678),
- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 3ης Δεκεμβρίου 2015, με τίτλο «Στρατηγική δέσμευση για την ισότητα των φύλων για την περίοδο 2016-2019» και ιδίως το κεφάλαιο 3.1: «Αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και ισότιμη οικονομική ανεξαρτησία γυναικών και ανδρών» (SWD(2015)0278),
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής της 8ης Μαΐου 2018 σχετικά με την ανάπτυξη εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας για μικρά παιδιά, με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην εργασία, τη διευκόλυνση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των εργαζομένων γονέων και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρώπη («στόχοι της Βαρκελώνης») (COM(2018)0273),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 29ης Μαΐου 2013 με τίτλο «Στόχοι της Βαρκελώνης - Η ανάπτυξη των υπηρεσιών φροντίδας παιδιών νηπιακής ηλικίας στην Ευρώπη για μια διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (COM(2013)0322),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Φεβρουαρίου 2011, με τίτλο «Προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα: Παροχή σε όλα τα παιδιά μας του καλύτερου δυνατού ξεκινήματος για τον κόσμο του αύριο» (COM(2011)0066),
- έχοντας υπόψη τον χάρτη πορείας της Επιτροπής σχετικά με την ποιότητα της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (Ares(2018)1505951),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής, της 20ής Φεβρουαρίου 2013, με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά: σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας»²,

---

¹ ΕΕ C 175 της 15.6.2011, σ. 8.

² ΕΕ L 59 της 2.3.2013, σ. 59.

- έχοντας υπόψη τις ανακοινώσεις της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2010 με τίτλο «Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (COM(2010)2020), της 20ής Φεβρουαρίου 2013 με τίτλο «Στοχεύοντας στις κοινωνικές επενδύσεις για την ανάπτυξη και τη συνοχή – συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου 2014-2010» (COM(2013)0083) και της 26ης Απριλίου 2017 με τίτλο «Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων» (COM(2017)0250),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 6ης Ιουνίου 2014 σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2014-2020 (COM(2014)0332),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 3ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με την οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα της ΕΕ¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 14ης Ιουνίου 2017 σχετικά με την ανάγκη ανάπτυξης στρατηγικής της ΕΕ για την εξάλειψη και την πρόληψη του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ ανδρών και γυναικών²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Σεπτεμβρίου 2016 σχετικά με τη δημιουργία συνθηκών στην αγορά εργασίας οι οποίες ευνοούν την εξισορρόπηση μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 26ης Μαΐου 2016 σχετικά με τη φτώχεια: η διάσταση του φύλου⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 28ης Απριλίου 2016 σχετικά με τις γυναίκες που απασχολούνται ως οικιακές βοηθοί και προσωπικό φροντίδας στην ΕΕ⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Μαρτίου 2016 σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο έργο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με τον ρόλο των γυναικών σε μια γηράσκουσα κοινωνία⁷,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 6ης Ιουλίου 2010 σχετικά με τις άτυπες συμβάσεις, την εξασφαλισμένη επαγγελματική πορεία, την ευελιξία με ασφάλεια και τις νέες μορφές κοινωνικού διαλόγου⁸,
- έχοντας υπόψη το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων (2011-2020),
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής

¹ ΕΕ C 346 της 27.9.2018, σ. 6.

² ΕΕ C 331 της 18.9.2018, σ. 60.

³ ΕΕ C 204 της 13.6.2018, σ. 76.

⁴ ΕΕ C 76 της 28.2.2018, σ. 93.

⁵ ΕΕ C 66 της 21.2.2018, σ. 30.

⁶ ΕΕ C 50 της 9.2.2018, σ. 15.

⁷ ΕΕ C 308 E της 20.10.2011, σ. 49.

⁸ ΕΕ C 351 E της 2.12.2011, σ. 39.

ποιότητας (COM(2018)0271) και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με την ίδια ημερομηνία (SWD(2018)0173),

- έχοντας υπόψη τον δείκτη ισότητας των φύλων του 2015 του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων και την έκθεση του 2015 με τίτλο «Εξισορρόπηση της επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Επισκόπηση πολιτικής»,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Eurofound της 7ης Δεκεμβρίου 2011 με τίτλο «Company initiatives for workers with care responsibilities for disabled children or adults» (Εταιρικές πρωτοβουλίες για τους εργαζομένους με ευθύνες φροντίδας παιδιών ή ενηλίκων με αναπηρία),
- έχοντας υπόψη το έγγραφο προβληματισμού του Eurofound της 14ης Ιουλίου 2013 με τίτλο «Μέριμνα για παιδιά και εξαρτώμενα άτομα: συνέπειες για τη σταδιοδρομία των νέων εργαζομένων»,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Eurofound της 17ης Ιουνίου 2014 με τίτλο «Residential care sector: Working conditions and job quality» (Τομέας οικιακής φροντίδας: Συνθήκες εργασίας και ποιότητα εργασίας),
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Eurofound της 22ας Οκτωβρίου 2015 με τίτλο «Working and caring: Reconciliation measures in times of demographic change» (Εργασία και φροντίδα: Μέτρα για τον συνδυασμό τους σε περιόδους δημογραφικών αλλαγών),
- έχοντας υπόψη την έκθεση επισκόπησης του Eurofound της 17ης Νοεμβρίου 2016 σχετικά με την έκτη ευρωπαϊκή έρευνα για τις συνθήκες εργασίας,
- έχοντας υπόψη τη μελέτη του Eurofound της 28ης Νοεμβρίου 2017 με τίτλο «Κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων Ευρωπαίων: Δημόσιοι πάροχοι κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα»,
- έχοντας υπόψη την έρευνα του Eurofound της 23ης Ιανουαρίου 2018 με τίτλο «Έρευνα για την ποιότητα ζωής στην Ευρώπη 2016: ποιότητα ζωής, ποιότητα δημόσιων υπηρεσιών και ποιότητα της κοινωνίας»,
- έχοντας υπόψη την κοινή έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 2014, με τίτλο «Επαρκής κοινωνική προστασία για την αντιμετώπιση των αναγκών μακροχρόνιας φροντίδας σε μια γηράσκουσα κοινωνία»,
- έχοντας υπόψη την κοινή έκθεση της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 21ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με τα δικαιώματα του εσωτερικού προσωπικού παροχής φροντίδας¹,

---

¹ ΕΕ C 487 της 28.12.2016, σ. 7.

- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 16ης Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη της παροχής υπηρεσιών σε οικογένειες για την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία¹,
  - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 26ης Μαΐου 2010, σχετικά με την επαγγελματοποίηση των οικιακών εργασιών²,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων σχετικά με τον δείκτη ισότητας των φύλων για το 2017: Μέτρηση της ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 2005-2015,
  - έχοντας υπόψη τις μελέτες που εκπόνησε η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης τον Μάρτιο του 2016 με τίτλο «Διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά την εργασία, την παροχή φροντίδας και τον ελεύθερο χρόνο» και τον Νοέμβριο του 2016 με τίτλο «Χρήση των κονδυλίων για την ισότητα των φύλων σε επιλεγμένα κράτη μέλη»,
  - έχοντας υπόψη τη δημοσίευση του προγράμματος WeDo για την ευημερία και την αξιοπρέπεια των ηλικιωμένων του 2012 με τίτλο «Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ποιότητας για τις υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας: Αρχές και κατευθυντήριες γραμμές για την ευημερία και την αξιοπρέπεια των ηλικιωμένων ατόμων που χρειάζονται φροντίδα και βοήθεια»,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (A8-0352/2018),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2, το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και το άρθρο 21 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί μία από τις βασικές αξίες στις οποίες στηρίζεται η ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη επιπλέον ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), «σε όλες τις δράσεις της, η Ένωση επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών»· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επίτευξη της ισότητας των φύλων έχει προχωρήσει με αργό ρυθμό·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, που διακηρύχθηκε από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017, υποστηρίζει σημαντικές αρχές και αποσκοπεί στην κατοχύρωση νέων δικαιωμάτων για τους πολίτες της Ένωσης με την ομόφωνη υποστήριξη των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων της ισότητας των φύλων, των ίσων ευκαιριών, της υποστήριξης των παιδιών και της ένταξης των ατόμων με αναπηρίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την 9η αρχή του πυλώνα για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, «οι γονείς και τα άτομα με ευθύνες παροχής φροντίδας έχουν

¹ EE C 12 της 15.1.2015, σ. 16.

² EE C 21 της 21.1.2011, σ. 39.

δικαίωμα σε ανάλογη άδεια, ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας»·

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, το συνολικό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών είναι κατά περίπου 12 % χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες και ότι το 31,5 % των εργαζόμενων γυναικών εργάζεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης, ενώ το ποσοστό αυτό για τους εργαζόμενους άνδρες είναι 8,2 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι το χάσμα μεταξύ των φύλων στον τομέα της απασχόλησης της ΕΕ εξακολουθεί να βρίσκεται στο 12 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία, μία από τις βασικές αιτίες αυτής της κατάστασης είναι οι δυσανάλογες ευθύνες φροντίδας των γυναικών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σωρευτικές επιπτώσεις των πολλαπλών κενών στη σταδιοδρομία που επηρεάζουν τις γυναίκες ως αποτέλεσμα των ευθυνών φροντίδας συμβάλλουν σημαντικά στην ύπαρξη χαμηλότερων μισθών, πιο σύντομων σταδιοδρομιών και στα μισθολογικά και συνταξιοδοτικά χάσματα μεταξύ των φύλων κατά 16 % και 37 % αντίστοιχα· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό οδηγεί σε μεγαλύτερο κίνδυνο έκθεσης στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό για τις γυναίκες, με αρνητικές επιπτώσεις και στα παιδιά και στις οικογένειές τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να γεφυρωθεί το χάσμα στον τομέα της απασχόλησης και το μισθολογικό και συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων, δεδομένου ότι οι οικονομικές απώλειες οι οποίες οφείλονται στο χάσμα στην απασχόληση μεταξύ των φύλων ανέρχονται σε 370 δισεκατομμύρια EUR ετησίως· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή υπηρεσιών φροντίδας μπορεί να έχει καθοριστική σημασία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της έλλειψης εργατικού δυναμικού·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ως «παροχή φροντίδας» θα πρέπει να νοείται η εργασία που εκτελείται από άτομα, υπό την προσωπική τους ιδιότητα, σε δημόσια ή ιδιωτικά ιδρύματα ή σε ένα ιδιωτικό νοικοκυριό ή νοικοκυριά, για την παροχή φροντίδας σε παιδιά, ηλικιωμένους, ασθενείς ή άτομα με αναπηρίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργασίες παροχής φροντίδας θα πρέπει, ιδανικά, να εκτελούνται από επαγγελματίες φροντιστές που προσλαμβάνονται είτε από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς είτε από οικογένειες, ή είναι αυτοαπασχολούμενοι, ωστόσο όμως εκτελούνται και άτυπα -και χωρίς αμοιβή- από μη επαγγελματίες φροντιστές, που είναι συνήθως μέλη της οικογένειας·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο μέσος χρόνος που δαπανάται για μη αμειβόμενες οικιακές εργασίες και εργασίες παροχής φροντίδας είναι πάνω από τρεις φορές μεγαλύτερος για τις γυναίκες απ' ό, τι για τους άνδρες, και αυτό είναι περισσότερο εμφανές σε ζευγάρια το μικρότερο παιδί των οποίων είναι ηλικίας κάτω των 7 ετών, δεδομένου ότι οι γυναίκες αφιερώνουν κατά μέσο όρο 32 ώρες την εβδομάδα σε αμειβόμενη εργασία και 39 ώρες σε μη αμειβόμενη, ενώ οι άνδρες αφιερώνουν 41 ώρες την εβδομάδα σε αμειβόμενη εργασία και 19 ώρες σε μη αμειβόμενη·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με στοιχεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), ο τομέας της οικιακής εργασίας και παροχής φροντίδας απασχολούσε περίπου 52 εκατομμύρια άτομα σε ολόκληρο τον κόσμο το 2010, στα οποία πρέπει να προστεθούν και άλλα 7,4 εκατομμύρια οικιακοί βοηθοί ηλικίας κάτω των 15 ετών, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός να αντιστοιχεί στο 5 έως 9 % της συνολικής απασχόλησης στις εκβιομηχανισμένες χώρες·

- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι θέσεις εργασίας που συνδέονται με την παροχή φροντίδας είναι χαμηλά αμειβόμενες σε πολλά κράτη μέλη, συχνά δεν προσφέρουν επίσημες συμβάσεις ή άλλα βασικά εργασιακά δικαιώματα και δεν είναι ελκυστικές επαγγελματικά, λόγω του υψηλού κινδύνου σωματικής και συναισθηματικής πίεσης, της επαπειλούμενης επαγγελματικής εξουθένωσης και της έλλειψης ευκαιριών για επαγγελματική σταδιοδρομία· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας παρέχει λίγες ευκαιρίες κατάρτισης και οι εργαζόμενοι σε αυτόν είναι κατά κύριο λόγο ηλικιωμένοι, γυναίκες και διακινούμενοι εργαζόμενοι·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι υποστηρικτικά μέτρα, όπως το σύστημα έκπτωσης φόρου για τις οικιακές υπηρεσίες στη Σουηδία, το δελτίο παροχής υπηρεσιών στη Γαλλία ή το δελτίο υπηρεσιών στο Βέλγιο, έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητά τους όσον αφορά τη μείωση της αδήλωτης εργασίας, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και τη χορήγηση νόμιμων εργασιακών δικαιωμάτων στους οικιακούς βοηθούς και στο προσωπικό παροχής φροντίδας·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία, το 80 % της φροντίδας στην ΕΕ παρέχεται από μη αμειβόμενους άτυπους φροντιστές, το 75 % των οποίων είναι γυναίκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ποσοστό 27,4 % οι γυναίκες εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης για να μπορούν να φροντίζουν τα παιδιά ή τους ενηλίκους με ανάγκες φροντίδας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών είναι 4,6 %¹· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή υπηρεσιών φροντίδας δεν θα πρέπει να αναγκάζει τους άτυπους φροντιστές να αντισταθμίζουν τις ευθύνες που έχουν αναλάβει για την παροχή φροντίδας με τον ελεύθερο χρόνο τους, δεδομένου ότι όσοι εξακολουθούν να εργάζονται πρέπει ήδη να εξισορροπούν διαφορετικές ευθύνες και τη χρήση του χρόνου τους·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες εθνικές στατιστικές δείχνουν ότι περίπου το 6-7 % των φροντιστών στα κράτη μέλη είναι νέοι φροντιστές ηλικίας κάτω των 17 ετών και ότι οι νέες γυναίκες ηλικίας 15-24 ετών που ασχολούνται με την παροχή φροντίδας είναι πέντε φορές περισσότερες από τους νέους άνδρες σε αυτή την ηλικιακή ομάδα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι νέοι σε ηλικία φροντιστές μπορεί να βαρύνονται με μεγάλες ευθύνες ενηλίκων όταν παρέχουν φροντίδα, βοήθεια και υποστήριξη σε γονέα, αδελφό, αδελφή, παππού, γιαγιά ή άλλο συγγενή που έχει αναπηρία, χρόνια ασθένεια ή πρόβλημα ψυχικής υγείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι νέοι σε ηλικία φροντιστές αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και τον συνδυασμό της εκπαίδευσης με τις ευθύνες φροντίδας, γεγονός που έχει επίσης αντίκτυπο στην υγεία και τη διαβίωσή τους·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχει έλλειψη ποιοτικών υπηρεσιών επαγγελματικής φροντίδας που να είναι διαθέσιμες σε όλους ανεξαρτήτως εισοδήματος·
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας που χρειάζονται φροντίδα ζουν σε περιοχές οι οποίες πλήττονται από συνεχιζόμενη έλλειψη υπηρεσιών, ενώ η απομόνωση ή άλλες περιστάσεις καθιστούν δύσκολη την πρόσβαση των ατόμων αυτών σε επαγγελματικές υπηρεσίες φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε πολλές

---

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση του 2018 σχετικά με την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

περιπτώσεις τους παρέχεται φροντίδα μόνον από μη επαγγελματίες φροντιστές, που πολύ συχνά είναι γυναίκες της οικογένειας·

- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρώπη πρέπει να αντιμετωπίσει δημογραφικές αλλαγές που οδηγούν σε αυξανόμενη συχνότητα εμφάνισης ασθενειών που συνδέονται με την ηλικία και τη γήρανση του πληθυσμού και, κατά συνέπεια, σε μεγαλύτερες ανάγκες φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε μια εποχή αυξανόμενων απαιτήσεων φροντίδας, υπάρχει δυσανάλογη κατανομή των ευθυνών φροντίδας μεταξύ των φύλων, με τις γυναίκες να επωμίζονται το βάρος λόγω των στερεοτύπων σχετικά με τους ρόλους των φύλων, που εξακολουθούν να κυριαρχούν στην ευρωπαϊκή κοινωνία· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων, η μείωση του αριθμού των ατόμων σε παραγωγική ηλικία και οι δημοσιονομικοί περιορισμοί εξαιτίας της λιτότητας έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις κοινωνικές υπηρεσίες, γεγονός που θα έχει επίσης αντίκτυπο στα άτομα που πρέπει να συνδυάσουν εργασία και ευθύνες φροντίδας, συχνά υπό δύσκολες συνθήκες·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πληθυσμός της ΕΕ αναμένεται να συνεχίσει να γηράσκει, και ότι στο σύνολο του πληθυσμού το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω αναμένεται να αυξηθεί από 17,1 % που ήταν το 2008 σε 30 % το 2060, ενώ το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 80 ετών και άνω θα αυξηθεί από 4,4 % σε 12,1 % κατά την ίδια περίοδο·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ηλικιωμένοι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας σε σύγκριση με τον γενικό πληθυσμό, και ότι το 2008 περίπου το 19 % των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω βρισκόταν σε κίνδυνο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το 2000 ήταν 17 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσοστό αυτό είναι κατά πέντε μονάδες μεγαλύτερο για τις γυναίκες σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ηλικιωμένοι πέφτουν ορισμένες φορές θύματα διακρίσεων λόγω ηλικίας και σεξισμού, ενώ η κακομεταχείριση των ηλικιωμένων, που παρατηρείται σε διάφορες δομές φροντίδας, αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα σε όλα τα κράτη μέλη·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην πλειονότητά τους τα υφιστάμενα μοντέλα εθνικής πολιτικής για τις υπηρεσίες φροντίδας είναι, αυτήν τη στιγμή, ακατάλληλα για την κάλυψη των αναγκών της γηράσκουσας κοινωνίας της Ένωσης, και ότι τα περισσότερα κράτη μέλη δεν έχουν αντιμετωπίσει έως σήμερα τις δημογραφικές προκλήσεις στις οικείες πρωτοβουλίες και τα συστήματα πολιτικής και κοινωνικής μέριμνας·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρόλο που ο αριθμός των ιδρυμάτων φροντίδας για ηλικιωμένους έχει αυξηθεί τα τελευταία 10 χρόνια σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη, η ζήτηση εξακολουθεί να υπερβαίνει τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών υποστήριξης της ανεξάρτητης διαβίωσης και της παροχής φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για περαιτέρω επενδύσεις σε υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας ή κατ' οίκον, δεδομένου ότι όλοι έχουν δικαίωμα σε μια ανεξάρτητη ζωή, σε υπηρεσίες υποστήριξης και στην ένταξη στην κοινότητα· λαμβάνοντας υπόψη, επίσης, ότι η έλλειψη αναλυτικών πληροφοριών σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων σχετικά με χρηματοοικονομικές επενδύσεις, και η έλλειψη δεικτών ποιότητας δυσχεραίνουν την παρακολούθηση και την αξιολόγηση αυτού του σημαντικού τμήματος της υποδομής φροντίδας και τη διατύπωση συστάσεων για τη λήψη αποφάσεων·

- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στόχοι της Βαρκελώνης για παροχή βρεφονηπιακής μέριμνας τουλάχιστον στο 33 % των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών (στόχος 1) και στο 90 % των παιδιών ηλικίας μεταξύ τριών ετών και της ηλικίας υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης (στόχος 2) έχουν επιτευχθεί σε μόλις δώδεκα κράτη μέλη από το 2002 και ότι τα ποσοστά υλοποίησης σε ορισμένα κράτη μέλη είναι ανησυχητικά χαμηλά·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ολοένα και μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας αυξάνει την ανάγκη για υψηλής ποιότητας και οικονομικά προσιτή παιδική φροντίδα και ότι η ζήτηση θέσεων σε υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (ΠΕΦ) σε όλη την Ευρώπη υπερβαίνει την προσφορά· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία, η παιδική φροντίδα για παιδιά ηλικίας έως 3 ετών χρησιμοποιείται κυρίως με καθεστώς μειωμένου ωραρίου (λιγότερο από 30 ώρες εβδομαδιαίως) σε περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλήρης συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας απαιτεί τη διαθεσιμότητα παιδικής φροντίδας με καθεστώς πλήρους ωραρίου και την κάλυψη της ζήτησης κατά τις ώρες εργασίας των γονέων·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει έλλειψη επαρκούς υποδομής που να παρέχει ποιοτικές και προσβάσιμες υπηρεσίες παιδικής φροντίδας για όλα τα επίπεδα εισοδήματος, όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι από τα πάνω από 32 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας μικρότερης από την ηλικία υποχρεωτικής εκπαίδευσης στην ΕΕ μόνο τα 15 εκατομμύρια περίπου έχουν πρόσβαση σε παροχή υπηρεσιών για παιδιά προσχολικής ηλικίας¹ και το μεγαλύτερο μέρος των δημόσιων δαπανών των κρατών μελών για τη φροντίδα των παιδιών προορίζεται για παιδιά ηλικίας μεταξύ τριών ετών και της ηλικίας υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επενδύσεις από όλους τους τομείς θα πρέπει να αυξηθούν, δεδομένου ότι στοιχεία από τις χώρες του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι η αύξηση των επενδύσεων του ΑΕγχΠ στις υπηρεσίες φροντίδας θα οδηγήσει σε αύξηση της απασχόλησης των γυναικών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επενδύσεις στον τομέα της παιδικής φροντίδας συνιστούν μια αμοιβαία επωφελή στρατηγική και θα δημιουργήσουν πρόσθετα φορολογικά έσοδα από την αυξημένη συμμετοχή των γονέων στην αγορά εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, παράλληλα με τη συμπλήρωση του κεντρικού ρόλου της οικογένειας, η υψηλής ποιότητας ΠΕΦ παρέχει επίσης πολλά βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οφέλη για τα άτομα και την κοινωνία στο σύνολό της, μεταξύ άλλων για άτομα από κοινωνικοοικονομικά μη προνομιούχα περιβάλλοντα ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, και είναι αποτελεσματική όσον αφορά την αντιμετώπιση των ανισοτήτων που επηρεάζουν τα παιδιά από μικρή ηλικία, καθώς και την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή υψηλής ποιότητας προσχολικής εκπαίδευσης είναι μια αποτελεσματική επένδυση που παρέχει τη βάση για επιτυχή διά βίου μάθηση και καταπολεμά τις ανισότητες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα μειονεκτούντα παιδιά·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην ΕΕ ζουν περισσότερα από 80 εκατομμύρια άτομα με αναπηρίες και ο αριθμός αυτός αυξάνεται, και ότι ένας στους τέσσερις Ευρωπαίους έχει άτομο με αναπηρία στην οικογένειά του· λαμβάνοντας υπόψη ότι, με την προσχώρησή

---

¹ Χάρτης πορείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2018, Ευρωπαϊκό Κέντρο Πολιτικής Στρατηγικής (2017), «10 Trends Transforming Education as We Know It».

της στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (CRPD) το 2011, η ΕΕ δεσμεύτηκε να προωθεί και να προστατεύει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μέσα από το πρίσμα των δικαιωμάτων αυτών και των αναγκών των κάθε ηλικίας ατόμων με αναπηρίες, πραγματοποιήθηκε, τα τελευταία χρόνια, μια στροφή από την ιδρυματική φροντίδα των ατόμων με αναπηρίες στη φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας·

- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 19 της CRPD, όλοι έχουν δικαίωμα στην ανεξάρτητη διαβίωση και στην ένταξη στην κοινωνία, κάτι που απαιτεί όχι μόνο την παροχή ανεξάρτητης στέγασης, αλλά και υπηρεσιών υποστήριξης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά και οι ενήλικες με χαμηλά λειτουργικό αυτισμό είναι πιθανό να δυσκολεύονται να ολοκληρώσουν καθημερινές δραστηριότητες χωρίς βοήθεια, και γενικά για τις περισσότερες δραστηριότητες χρειάζονται κάποια βοήθεια·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας και παιδικής φροντίδας συχνά υποβαθμίζονται και σε πολλά κράτη μέλη το επάγγελμα αυτό έχει σχετικά περιορισμένη προβολή και κύρος, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στο χαμηλό επίπεδο των μισθών, στην άνιση εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών στο εργατικό δυναμικό και στις κακές συνθήκες εργασίας·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η άτυπη παροχή φροντίδας, συμπεριλαμβανομένης της κατ' οίκον φροντίδας, απαιτεί ειδικευμένο προσωπικό, το οποίο πρέπει να αμειβεται επαρκώς¹· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί επαρκής αριθμός ειδικευμένων φροντιστών, δεδομένου ότι η ανάπτυξη ποιοτικών τυπικών υπηρεσιών φροντίδας για τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρίες συνδέεται με ποιοτικές εργασιακές σχέσεις, αξιοπρεπή αμοιβή και επένδυση στους εργαζομένους που παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην κατάρτιση του εργατικού δυναμικού στον τομέα της παιδικής φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επαγγελματικές εργασιακές σχέσεις για τους φροντιστές έχουν ευεργετική επίδραση στην ικανότητά τους να εξισορροπούν την επαγγελματική και την προσωπική τους ζωή·
- ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όσοι λαμβάνουν υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας ενδέχεται να αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες όσον αφορά τη λήψη υπηρεσιών φροντίδας από ιδιωτικούς φορείς, οι οποίες συνήθως είναι ακριβότερες από τις υπηρεσίες φροντίδας που παρέχονται από τον δημόσιο τομέα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες επηρεάζονται πάντοτε περισσότερο από τους άνδρες, λόγω του μισθολογικού και του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων, και πρέπει να δαπανήσουν μεγαλύτερο ποσοστό του εισοδήματός τους για μακροχρόνια φροντίδα·
- ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει αναφερθεί πως τα άτομα που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, μεταξύ άλλων άτομα από οικογένειες χαμηλού εισοδήματος, που ζουν σε αγροτικές περιοχές και παιδιά από εθνοτικές μειονότητες ή από οικογένειες μεταναστών, αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα όταν η διαθεσιμότητα υπηρεσιών φροντίδας υψηλής ποιότητας είναι περιορισμένη·

---

¹ Eurofound, «Μέριμνα για παιδιά και εξαρτώμενα άτομα: συνέπειες για τη σταδιοδρομία των νέων εργαζομένων».

Πτυχές της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής

1. σημειώνει ότι το χάσμα μεταξύ των φύλων στην απασχόληση διευρύνεται σημαντικά όταν οι οικογένειες αποκτούν παιδιά, πράγμα που αντανακλά τις δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζουν οι γυναίκες όταν καλούνται να συνδυάσουν την ανατροφή των παιδιών τους και τις ευθύνες φροντίδας με την εργασία τους, και οι οποίες οφείλονται στην έλλειψη επαρκών υποδομών δημόσιων υπηρεσιών φροντίδας και στη συνεχιζόμενη κατανομή της εργασίας με βάση το φύλο, που επιβαρύνει τις γυναίκες με υπερβολικές ευθύνες όσον αφορά την παροχή φροντίδας, με αποτέλεσμα οι γυναίκες να δαπανούν δύο έως δέκα φορές περισσότερο χρόνο για την παροχή μη αμειβόμενων υπηρεσιών φροντίδας απ' ό,τι οι άνδρες¹.
2. παρατηρεί ότι το ένα τέταρτο των γυναικών εξακολουθεί να ανήκει στην κατηγορία των μη αμειβόμενων συμβοηθούτων μελών οικογενειακών επιχειρήσεων, κάτι που σημαίνει ότι δεν καταβάλλεται μισθός, και ότι υπάρχει αδιαμφισβήτητος διαχωρισμός εις βάρος των γυναικών σε τομείς που χαρακτηρίζονται γενικά από χαμηλές αμοιβές, πολύωρη εργασία και, συχνά, άτυπες ρυθμίσεις εργασίας, γεγονός που συνεπάγεται μικρότερη οικονομική, κοινωνική και διαρθρωτική ανταμοιβή για τη γυναίκα·
3. τονίζει ότι η φτώχεια πλήττει περισσότερο τον γυναικείο πληθυσμό επειδή συντελούν διάφοροι παράγοντες, όπως το μισθολογικό και συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων, οι ευθύνες φροντίδας και τα σχετικά διαστήματα διακοπής της απασχόλησης· επισημαίνει ότι οι πολλαπλές διακρίσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες λόγω, μεταξύ άλλων, ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου και χαρακτηριστικών φύλου συμβάλλουν στην αύξηση του ποσοστού των γυναικών μεταξύ των φτωχών·
4. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διοργανική διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και υπενθυμίζει τις αρχές του, που περιλαμβάνουν τα εξής:
  - ίση μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες, ιδίως όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας·
  - δικαίωμα στην ίση μεταχείριση και στην ισότητα των ευκαιριών απασχόλησης, ανεξαρτήτως ηλικίας ή αναπηρίας·
  - δικαίωμα σε κατάλληλο διάστημα άδειας, ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας για τους γονείς και τα άτομα που έχουν ευθύνες παροχής φροντίδας·
  - δικαίωμα σε οικονομικά προσιτές και καλής ποιότητας υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας·
5. εκφράζει την ανησυχία του για τις δυσμενείς εξελίξεις στο πεδίο των γονικών αδειών και των συναφών με τη γονεϊκότητα δικαιωμάτων, όπως η απόσυρση του σχεδίου οδηγίας για την επιμήκυνση της άδειας μητρότητας και η πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου που θεωρεί σύνομη την απόλυση εγκύου εργαζομένης στο πλαίσιο ομαδικών απολύσεων· καλεί την Επιτροπή να καλύψει ταχύτατα τα κενά που ανακύπτουν στην ενωσιακή νομοθεσία·

---

¹ Στοιχεία της Eurostat για το 2010, Έκθεση της Επιτροπής για το 2015 σχετικά με την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2016).

6. επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής για μια οδηγία σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για τους εργαζόμενους και τους φροντιστές και τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία των ατομικών δικαιωμάτων άδειας και των ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας προκειμένου να βοηθηθούν τα εργαζόμενα άτομα στη διαχείριση της προσωπικής και επαγγελματικής τους ζωής· υπενθυμίζει ότι οι πολιτικές σχετικά με την εξισορρόπηση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής θα πρέπει να ενθαρρύνουν την ανάληψη ευθυνών φροντίδας από τους άνδρες σε ισότιμη βάση με τις γυναίκες· πιστεύει ότι, για τους σκοπούς της μελλοντικής εξέλιξης, θα πρέπει να τεθεί ως στόχος η προοδευτική παράταση της διάρκειας της άδειας πατρότητας και της άδειας φροντίδας¹ και του ύψους των αποδοχών της, το οποίο θα πρέπει να είναι ικανοποιητικό, και η διασφάλιση μη μεταβιβάσιμης γονικής άδειας, εγγυήσεων έναντι απόλυσης, εγγυήσεων επιστροφής στην ίδια ή σε ισοδύναμη θέση και προστασίας κατά των διακρίσεων που απορρέουν από αποφάσεις για λήψη άδειας, καθώς και επέκτασης των δικαιωμάτων στους αυτοαπασχολούμενους και σε όσους πρέπει να πάρουν επαρκώς αμειβόμενη άδεια προκειμένου να φροντίσουν εξαρτώμενα άτομα που δεν είναι παιδιά·
7. καλεί όλα τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τους πατέρες να αξιοποιούν στο έπακρο την άδεια πατρότητας, που είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να αναλάβουν ευθύνη για τη φροντίδα των παιδιών τους και της οικογένειάς τους και ένα χρήσιμο μέσο για την επίτευξη πραγματικής ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών·
8. πιστεύει ότι η παροχή υπηρεσιών φροντίδας δεν θα πρέπει να έχει αρνητικό αντίκτυπο στο επίπεδο των αποδοχών του φροντιστή ή στις κοινωνικές και συνταξιοδοτικές παροχές· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό την προώθηση της ισότητας των φύλων στην εφαρμογή των πολιτικών για την εξισορρόπηση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής·
9. υπενθυμίζει τη δύσκολη κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι οικογένειες που φροντίζουν παιδιά με αναπηρίες ή συγγενείς με αναπηρίες, δεδομένου ότι στις περιπτώσεις αυτές πρόκειται για φροντίδα εφ' όρου ζωής·
10. τονίζει την έλλειψη υπηρεσιών φροντίδας ανάπαυλας για τους γονείς που φροντίζουν παιδιά με αναπηρίες· υπογραμμίζει ότι, λόγω της έλλειψης αυτής, πολύ συχνά είναι εντελώς αδύνατο για τους γονείς να εργαστούν· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανησυχητική έλλειψη εγκαταστάσεων για άτομα με βαρύ αυτισμό·
11. πιστεύει ότι όλοι οι άνθρωποι με ανάγκες φροντίδας θα πρέπει να έχουν το υποκειμενικό δικαίωμα να επιλέγουν ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας που καλύπτουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες τους και είναι κατάλληλες και προσβάσιμες τόσο για εκείνους όσο και για τους φροντιστές τους· είναι της άποψης ότι, ανεξάρτητα από τις διαφορές μεταξύ των ατόμων που λαμβάνουν τις υπηρεσίες φροντίδας και τις διαφορετικές ανάγκες τους, οι υπηρεσίες φροντίδας θα πρέπει να αναπτύσσονται με τρόπο προσωποκεντρικό, εξατομικευμένο και ολοκληρωμένο· σημειώνει ότι οι

---

¹ Όπως ζήτησε στο νομοθετικό του ψήφισμα της 20ής Οκτωβρίου 2010 σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά την τροποποίηση της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχόνων και γαλουχουσών εργαζομένων (EE C 70 E της 8.3.2012, σ. 162).

οικογένειες δεν είναι ομοιογενείς και ότι η πολιτική και ο προγραμματισμός πρέπει να προσαρμόζονται σε αυτή την ποικιλότητα·

12. πιστεύει ότι όσο εξελίσσονται περαιτέρω οι επιλογές για υπηρεσίες φροντίδας, θα πρέπει να αντανακλούν τον μεταβαλλόμενο χαρακτήρα της εργασίας·
13. πιστεύει ότι, σύμφωνα με το δικαίωμα μακροχρόνιας φροντίδας που κατοχυρώνεται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η μακροχρόνια φροντίδα θα πρέπει να θεωρείται κλάδος της κοινωνικής προστασίας, που θα πρέπει να θεσπίζει το δικαίωμα σε ποιοτική και προσωποκεντρική φροντίδα για όλους· πιστεύει, επίσης, ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για περαιτέρω επενδύσεις σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας, ιδίως κατ' οίκον και σε επίπεδο κοινότητας, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες· καλεί τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο αυτό, να εξασφαλίσουν ίση πρόσβαση και δίκαιη μεταχείριση στις υπηρεσίες φροντίδας για τους ηλικιωμένους, για τα παιδιά και για τα άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες ασθένειες, που χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα από μειονεκτούντα περιβάλλοντα·
14. τονίζει ότι η διαθεσιμότητα διαφορετικών, ποιοτικών, προσβάσιμων και οικονομικά προσιτών δημόσιων και ιδιωτικών υποδομών και υπηρεσιών φροντίδας και στήριξης για παιδιά, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες και άτομα που πάσχουν από χρόνιες ασθένειες ή χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας, είτε στο σπίτι είτε στην κοινότητα και σε συνθήκες που προσομοιάζουν με αυτές της οικογενειακής εστίας, έχει αποδειχθεί κρίσιμη πτυχή των πολιτικών για την εξισορρόπηση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και σημαντικός παράγοντας που προάγει τη λήψη άδειας μεταξύ γονέων και άτυπων φροντιστών, στο πλαίσιο των προσπαθειών για να βοηθηθούν οι γυναίκες να επιστρέφουν σύντομα και να παραμένουν στην αγορά εργασίας· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη στροφή προς υπηρεσίες που βασίζονται στην κοινότητα, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, επισημαίνοντας παράλληλα την ανάγκη παρακολούθησης των εν λόγω υπηρεσιών προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητά τους· θεωρεί ότι η υψηλή ποιότητα της φροντίδας πηγάζει από την υψηλή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και από τον βαθμό στον οποίον διαφυλάσσουν την αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων που λαμβάνουν τις υπηρεσίες και από τον τρόπο με τον οποίον εξασφαλίζουν την ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινότητα·
15. υπενθυμίζει ότι η έλλειψη υπηρεσιών φροντίδας αποτελεί μείζονα παράγοντα που συμβάλλει στην υποεκπροσώπηση των γυναικών στην αγορά εργασίας, δεδομένου ότι καθιστά πιο δύσκολη την εξισορρόπηση των επαγγελματικών και οικογενειακών ευθυνών, με αποτέλεσμα ορισμένες γυναίκες να εγκαταλείπουν εντελώς την αγορά εργασίας, να εργάζονται λιγότερες ώρες σε αμειβόμενη απασχόληση και να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο για την εκπλήρωση υποχρεώσεων μη αμειβόμενης παροχής φροντίδας, με επιζήμιες συνέπειες στα δικαιώματα κοινωνικής τους ασφάλισης, ιδίως στις συντάξεις, καθώς και μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ειδικότερα σε μεγαλύτερες ηλικίες·

Είδη φροντίδας

16. επισημαίνει ότι υπάρχουν ποικίλες υπηρεσίες φροντίδας, μεταξύ άλλων η προσχολική φροντίδα και εκπαίδευση, οι υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων και η φροντίδα ή στήριξη για άτομα με αναπηρίες ή/και χρόνιες ασθένειες που έχουν μακροχρόνια ανάγκη υγειονομικής περίθαλψης και φροντίδας, και σημειώνει ότι, για τον λόγο αυτόν, έχουν αναπτυχθεί διαφορετικές προσεγγίσεις πολιτικής· είναι της άποψης ότι η φροντίδα μπορεί να παρέχεται από τυπικούς και άτυπους φροντιστές·
17. πιστεύει ότι η προσέγγιση όσον αφορά την ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις κατηγορίες ατόμων που λαμβάνουν τις υπηρεσίες και τις διαφορές αυτών, αλλά και τις διαφορετικές προτιμήσεις τους σε ό,τι αφορά τα είδη των υπηρεσιών φροντίδας που απαιτούν, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, όπως εθνοτικές μειονότητες ή οικογένειες μεταναστών, και των ατόμων που ζουν σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές και ανήκουν σε οικογένειες χαμηλού εισοδήματος· υπενθυμίζει ότι ο όρος «οικογένεια» που χρησιμοποιείται στη νομοθεσία και στις πολιτικές θα πρέπει να γίνεται αντιληπτός με την ευρεία έννοια·
18. αναγνωρίζει ότι η ασθενής κοινωνικοοικονομική κατάσταση και τα χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης αποτελούν, για πολλούς ανθρώπους, εμπόδια στις υπηρεσίες φροντίδας, που επιτείνουν τα προβλήματα με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι όσον αφορά την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής· θεωρεί ότι αυτό απαιτεί σαφή προγραμματισμό και πολιτική·
19. σημειώνει ότι ο ιδιωτικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην παροχή υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας για τα άτομα με αναπηρίες και τους ηλικιωμένους και ότι έχουν τεθεί ζητήματα γύρω από την προσβασιμότητα και την ποιότητα των εν λόγω υπηρεσιών σε ολόκληρη την ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει την κατάσταση στην αγορά των υπηρεσιών φροντίδας και να αναλάβει τις απαραίτητες ρυθμιστικές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται σε τέτοιες συνθήκες·

Ποιότητα, προσιτό κόστος και προσβασιμότητα της φροντίδας

20. πιστεύει ότι οι υπηρεσίες φροντίδας θα πρέπει να είναι σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχουν πραγματικές επιλογές για όσους λαμβάνουν τις υπηρεσίες, για τα μέλη των οικογενειών τους και τους φροντιστές τους, ανεξαρτήτως του αν αυτοί εργάζονται με καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης, είναι αυτοαπασχολούμενοι ή άνεργοι·
21. πιστεύει ότι οι φορείς σχεδιασμού, προγραμματισμού και παροχής υπηρεσιών φροντίδας έχουν ευθύνη να λαμβάνουν υπόψη τους τις ανάγκες των αποδεκτών τους και ότι οι υπηρεσίες φροντίδας για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και για άτομα με αναπηρίες πρέπει να προγραμματίζονται και να αναπτύσσονται με την ενεργό και ουσιαστική συμμετοχή των αποδεκτών και θα πρέπει να σχεδιάζονται και να εφαρμόζονται βάσει μιας προσέγγισης που στηρίζεται στα δικαιώματα· σημειώνει τις θετικές εμπειρίες ατόμων με ψυχικές ή διανοητικές παθήσεις από τη συμμετοχή στην ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών που ενισχύουν την ανεξάρτητη διαβίωση και την ποιότητα ζωής τους·
22. επισημαίνει ότι η παροχή ποιοτικής φροντίδας στην ΕΕ ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό τόσο εντός των κρατών μελών όσο και μεταξύ τους: μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων

χώρων, αστικών και αγροτικών περιοχών και διαφορετικών ηλικιακών ομάδων· λαμβάνει υπό σημείωση το γεγονός ότι υψηλό ποσοστό της παιδικής και μακροχρόνιας φροντίδας παρέχεται από τις οικογένειες, ιδίως από παππούδες και γιαγιάδες στην περίπτωση της παιδικής φροντίδας, κάτι που είναι ιδιαίτερα εμφανές στη νότια και ανατολική Ευρώπη¹.

23. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν επαρκή κάλυψη των υπηρεσιών φροντίδας, τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές, προκειμένου να βελτιωθεί η προσβασιμότητα και η διαθεσιμότητα των υπηρεσιών φροντίδας για τα άτομα από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές·
24. πιστεύει ότι η προσβασιμότητα απορρέει από έναν συνδυασμό κόστους και ευελιξίας και ότι θα πρέπει ως εκ τούτου να υπάρχει ένα φάσμα παροχών υπηρεσιών φροντίδας, τόσο δημόσιων όσο και ιδιωτικών, καθώς και φροντίδας κατ' οίκον και σε περιβάλλοντα που προσομοιάζουν με αυτά της οικογενειακής εστίας· θεωρεί, επιπλέον, ότι τα μέλη της οικογένειας θα πρέπει είτε να είναι σε θέση να παρέχουν φροντίδα εθελοντικά είτε να επιδοτούνται για να παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας·
25. τονίζει ότι η ποιότητα των υπηρεσιών φροντίδας θα πρέπει να γίνεται αντιληπτή με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών, της ποιότητας των διδακτικών προγραμμάτων για τα παιδιά, του επαγγελματισμού των φροντιστών, της ποιότητας των χώρων και του περιβάλλοντος, του επιπέδου εκπαίδευσης των φροντιστών και των συνθηκών εργασίας τους·
26. σημειώνει ότι οι υπηρεσίες φροντίδας θα πρέπει να αναπτύσσονται με τέτοιο τρόπο ώστε να ενισχύουν τη συνέχεια της φροντίδας, την προληπτική υγειονομική περίθαλψη και κοινωνική μέριμνα, την αποκατάσταση και την ανεξάρτητη διαβίωση· πιστεύει ότι θα πρέπει να ενθαρρύνονται οι ρυθμίσεις για άμεση παροχή φροντίδας κατ' οίκον, ούτως ώστε τα άτομα που χρήζουν φροντίδας να μπορούν να λαμβάνουν τις υπηρεσίες ειδικευμένων επαγγελματιών φροντιστών στα σπίτια τους και να μπορούν να ζουν ανεξάρτητα, όπου είναι δυνατόν· είναι της άποψης ότι οι υπηρεσίες φροντίδας θα πρέπει, όπου κρίνεται σκόπιμο, να προσανατολίζονται στην παροχή ολοκληρωμένης οικογενειακής στήριξης, όπως βοήθειας με το νοικοκυριό, διδασκαλίας και παιδικής φροντίδας·
27. τονίζει ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες φροντίδας και τους παρόχους υπηρεσιών θα πρέπει να είναι προσβάσιμες για τους γονείς, τους ηλικιωμένους, τα άτομα με αναπηρίες ή/και χρόνιες ασθένειες που χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας, καθώς και για τους άτυπους φροντιστές·
28. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η μη διαθεσιμότητα υπηρεσιών και το απαγορευτικό κόστος της παιδικής φροντίδας έχει αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και τα φέρνει σε μειονεκτική θέση από μικρή ηλικία· τονίζει ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε φροντίδα υψηλής ποιότητας και στην προσχολική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένου ενός πλήρους φάσματος κοινωνικών ερεθισμάτων· σημειώνει ότι το υπερβολικό κόστος των υπηρεσιών φροντίδας επίσης επηρεάζει και

---

¹ Eurofound, Ευρωπαϊκή έρευνα για την ποιότητα ζωής 2016: έκθεση επισκόπησης.

φέρνει σε μειονεκτική θέση τα εξαρτώμενα άτομα από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα·

29. είναι της άποψης ότι η έλλειψη επενδύσεων σε υπηρεσίες παιδικής φροντίδας υψηλής ποιότητας για παιδιά ηλικίας κάτω των τριών ετών θα επιτείνει τις διακοπές της σταδιοδρομίας των γυναικών και θα δημιουργήσει δυσκολίες κατά την επιστροφή τους στην εργασία·
30. πιστεύει ότι θα πρέπει να ενισχυθούν τα εθνικά προγράμματα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων γυναικών, ιδίως εκείνων που πάσχουν από ασθένειες που προκαλούν απώλεια μνήμης, καθώς και των παρόχων φροντίδας, που συχνά είναι επίσης ηλικιωμένες γυναίκες· προτείνει να ζητείται η γνώμη ενώσεων για τη νόσο Alzheimer για την κατάρτιση και την εφαρμογή τέτοιων μέτρων·
31. ζητεί από την Επιτροπή να εκπονήσει κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις προτάσεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση, ώστε να αναπτύξουν ολοκληρωμένες, ευνοϊκές για την απασχόληση, προσωποκεντρικές, βασισμένες στην κοινότητα και προσβάσιμες υπηρεσίες φροντίδας, που να περιλαμβάνουν παιδική φροντίδα, υπηρεσίες φροντίδας για ηλικιωμένους και για άτομα με αναπηρίες ή/και χρόνιες ασθένειες, και να βασίζονται στη συμμετοχή των προβλεπόμενων αποδεκτών των υπηρεσιών και στη διαβούλευση με αυτούς, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι είναι προσβάσιμες και ότι καλύπτουν τις ανάγκες των αποδεκτών·
32. λαμβάνει υπό σημείωση τις διάφορες πρακτικές στα κράτη μέλη και τονίζει ότι η συνεργασία και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορεί να υποστηρίξει την αλληλοδιδαχή και τη συμβουλευτική από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών και να συμβάλει στην ανάπτυξη ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τα μέτρα που λαμβάνονται σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και βοηθώντας τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις· καλεί την Επιτροπή να χρησιμεύσει ως πλατφόρμα και να διευκολύνει αυτή την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ποιότητα, την προσβασιμότητα και το προσιτό κόστος των υπηρεσιών φροντίδας, καθώς και τα διάφορα μοντέλα παροχής υπηρεσιών φροντίδας που προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες περιστάσεις και τις οικονομικές δυνατότητες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της φροντίδας·
33. εκφράζει την ανησυχία του για τις συνθήκες εργασίας σε πολλές υπηρεσίες παροχής φροντίδας, όπως τα παρατεταμένα ωράρια εργασίας, οι ανεπαρκείς αμοιβές, η έλλειψη κατάρτισης και οι ελλειπείς πολιτικές για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι ο τομέας της παροχής φροντίδας δεν θεωρείται ελκυστικός τομέας απασχόλησης και προσελκύει κυρίως γυναίκες και διακινούμενους εργαζόμενους· επισημαίνει ότι οι συνθήκες αυτές έχουν επίσης αντίκτυπο στην ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας· καλεί τα κράτη μέλη, ως εκ τούτου, να επαναξιολογήσουν τον τομέα της φροντίδας ως επιλογή σταδιοδρομίας και καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει νομικό πλαίσιο για τα ελάχιστα πρότυπα για τους εργαζόμενους στον τομέα, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, και να δρομολογήσει πρωτοβουλία για την ποιότητα της μακροχρόνιας φροντίδας, εμπνεόμενη από τα διαθέσιμα εθελοντικά μέσα και τις πρωτοβουλίες υπό την καθοδήγηση της κοινωνίας των πολιτών, όπως το ευρωπαϊκό πλαίσιο ποιότητας για υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας και η πρόσφατη πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του

Συμβουλίου σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας·

34. καλεί τα κράτη μέλη να παρακολουθούν και να διασφαλίζουν ότι τα ιδρύματα και οι άλλοι χώροι όπου παρέχεται φροντίδα είναι ασφαλή πλαίσια που παρέχουν κίνητρα για εργασία, και ότι πραγματοποιούνται επαρκείς επενδύσεις στην ευημερία και την επαγγελματική υγεία των ατόμων που παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας· πιστεύει ότι η εξασφάλιση της ευημερίας των φροντιστών είναι απαραίτητη για την πρόληψη της κακομεταχείρισης των ατόμων που λαμβάνουν τη φροντίδα· στηρίζει, εν προκειμένω, τις νομοθετικές πρωτοβουλίες για την πιστοποίηση και αναγνώριση των επαγγελματιών φροντιστών και καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των φροντιστών, όπως η εξασφάλιση των δικαιωμάτων τους για τυπική σύμβαση εργασίας και άδεια μετ' αποδοχών· καλεί επιπλέον την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ευαισθητοποιήσουν τους πολίτες σχετικά με την αξία των υπηρεσιών φροντίδας, προκειμένου να ενισχύσουν το κύρος του επαγγέλματος και να προωθήσουν τη συμμετοχή των ανδρών στις δραστηριότητες φροντίδας·
35. παροτρύνει την Επιτροπή να υποβάλει στο Συμβούλιο προς έγκριση ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα για τους φροντιστές, με σκοπό τον εντοπισμό και την αναγνώριση των διαφορετικών ειδών παροχής φροντίδας στην Ευρώπη, και τη διασφάλιση της οικονομικής υποστήριξης των φροντιστών και της σταδιακής ανάπτυξης ισορροπίας μεταξύ της επαγγελματικής και της προσωπικής τους ζωής·
36. υπενθυμίζει ότι στο ψήφισμά του της 4ης Ιουλίου 2013 σχετικά με τον αντίκτυπο της κρίσης στην πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων στην περίθαλψη¹ ζητείται συγκεκριμένα να εκδοθεί οδηγία σχετικά με την άδεια για την παροχή φροντίδας· σημειώνει ότι οι άτυποι φροντιστές που επιλέγουν να παρέχουν άτυπη φροντίδα στους συγγενείς τους θα πρέπει να λαμβάνουν επαρκή αποζημίωση και να έχουν πρόσβαση στα κοινωνικά δικαιώματα σε παρόμοια βάση με άλλους παρόχους φροντίδας· ως εκ τούτου, ζητεί επίσης μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των άτυπων φροντιστών πέραν της νομοθεσίας για την απασχόληση, όπως η συνεχής εισοδηματική στήριξη, η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, η δυνατότητα ετήσιας άδειας και η σόρευση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, ούτως ώστε να επαρκούν ακόμη και όταν τα επίπεδα εισοδήματος των φροντιστών είναι προσωρινά χαμηλότερα λόγω της άτυπης παροχής φροντίδας, μιας κατάστασης που αφορά κυρίως τις γυναίκες· πιστεύει ότι η παροχή υπηρεσιών φροντίδας δεν θα πρέπει να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία και την ευημερία του άτυπου φροντιστή· καλεί τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο αυτό, να παρέχουν επαρκείς υπηρεσίες φροντίδας ανάπαυλας και συμβουλευτική, συμβουλευτική από ομοτίμους, ψυχολογική υποστήριξη, κέντρα ημερήσιας φροντίδας και φροντίδας ανάπαυλας για άτυπους φροντιστές, που θα συμβάλουν στην ενίσχυση της συμμετοχής τους στην απασχόληση·
37. καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν «μόρια φροντίδας» μέσω της εργατικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης, τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες, που θα αναγνωρίζονται ως ισοδύναμες περίοδοι για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, ώστε να προστατεύσουν εκείνους που διακόπτουν την απασχόλησή τους για να παράσχουν άτυπη, μη αμειβόμενη φροντίδα σε εξαρτώμενο άτομο ή σε μέλος της οικογένειάς τους, και να αναγνωρίσουν την αξία του έργου των εν λόγω φροντιστών για την κοινωνία στο σύνολό της·

---

¹ ΕΕ C 75 της 26.2.2016, σ. 130.

38. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι άτυποι φροντιστές αναγνωρίζονται ως ισότιμοι παράγοντες στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας και να αναπτύξουν, επιπλέον, στο πλαίσιο προγραμμάτων διά βίου μάθησης, την κατάρτιση των άτυπων φροντιστών και την αναγνώριση των κεκτημένων δεξιοτήτων τους· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με ΜΚΟ και εκπαιδευτικά ιδρύματα, να παράσχουν στήριξη σε νέους σε ηλικία φροντιστές· ζητεί από την Επιτροπή να προτείνει σχέδιο δράσης που θα περιλαμβάνει αυτά και άλλα μέτρα για τη διασφάλιση της ποιότητας της φροντίδας και της ποιότητας ζωής των φροντιστών·
39. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διεξαγάγουν έρευνα σχετικά με τον αριθμό των νέων σε ηλικία φροντιστών και τον αντίκτυπο του ρόλου αυτού στην ευημερία τους και στα μέσα διαβίωσής τους, και, βάσει της εν λόγω έρευνας, να παράσχουν στήριξη και να καλύψουν τις ειδικές ανάγκες των νέων σε ηλικία φροντιστών, σε συνεργασία με ΜΚΟ και εκπαιδευτικά ιδρύματα·
40. καλεί την Επιτροπή να λάβει περισσότερο υπόψη τις υπηρεσίες φροντίδας και τους φροντιστές κατά την εκπόνηση έρευνας και πολιτικών, ιδίως όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, τη στρατηγική για τα άτομα με αναπηρίες και το πρόγραμμα για την υγεία·

Στόχοι όσον αφορά τη φροντίδα

41. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η τρέχουσα πρόκληση όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της Βαρκελώνης είναι να αυξηθεί η παροχή παιδικής φροντίδας για παιδιά ηλικίας 3-4 ετών· επικροτεί τη σύσταση της Επιτροπής για επέκταση του στόχου της στρατηγικής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση 2020, ώστε να προσφερθούν θέσεις σε χώρους παιδικής φροντίδας για τουλάχιστον το 95 % των παιδιών ηλικίας μεταξύ 3 ετών και της ηλικίας υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης· καλεί την Επιτροπή να αναθεωρήσει προς τα πάνω τους στόχους της Βαρκελώνης και τους στόχους για την προσχολική εκπαίδευση, κατόπιν διαβούλευσης με τους σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών· καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την επίτευξη των στόχων και να θέσουν την παροχή φροντίδας ως προτεραιότητα στην πολιτική τους ατζέντα· καλεί τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τα εθνικά πλαίσια ποιότητας των υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας, και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να επανεξετάσουν πέντε κρίσιμους τομείς των υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας που αναφέρονται στην πρόταση: πρόσβαση, εργατικό δυναμικό, εκπαιδευτικό πρόγραμμα, αξιολόγηση και παρακολούθηση, διακυβέρνηση και χρηματοδότηση· καλεί τα κράτη μέλη, κατά την παροχή φροντίδας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, να δίνουν έμφαση όχι μόνο στην προσβασιμότητα, αλλά και στην ποιότητα της εν λόγω φροντίδας, ιδίως όσον αφορά παιδιά από μειονεκτούντα περιβάλλοντα και παιδιά με αναπηρίες·
42. ζητεί από την Επιτροπή να ορίσει δείκτες και αντίστοιχους στόχους ποιότητας για τις υπηρεσίες φροντίδας για τους ηλικιωμένους και για τα άτομα με αναπηρίες ή/και χρόνιες ασθένειες που χρήζουν φροντίδας, παρόμοιους με τους στόχους της Βαρκελώνης, με εργαλεία παρακολούθησης που θα μετρούν την ποιότητα, την προσβασιμότητα και το κατά πόσον είναι προσιτό το κόστος των υπηρεσιών αυτών·

43. ζητεί από την Επιτροπή να συμπεριλάβει τη φροντίδα για τους ηλικιωμένους και για τα άτομα με αναπηρίες ή/και χρόνιες ασθένειες στην παρακολούθηση και επανεξέταση των δεδομένων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και στην ετήσια έκθεση για την ισότητα των φύλων· καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συμπεριλάβουν στις ανά χώρα εκθέσεις τους αξιολογήσεις των υπηρεσιών φροντίδας για τους ηλικιωμένους και για τα άτομα με αναπηρίες ή/και χρόνιες ασθένειες, λαμβάνοντας υπόψη την ανατροφοδότηση από τους φροντιστές και τους αποδέκτες της φροντίδας· καλεί την Επιτροπή να εντάξει τα δεδομένα για την εν λόγω φροντίδα σε ένα σύνολο δεικτών κοινωνικής προόδου που θα πρέπει να παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να συμπεριλάβουν αυτούς τους κοινωνικούς δείκτες στους κανόνες του Εξαμήνου· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν διορθωτικά μέτρα εάν η πρόοδος αποδειχθεί αργή·
44. ζητεί περαιτέρω από την Επιτροπή να βελτιώσει τη συλλογή στοιχείων κατανεμημένων κατά φύλο και να αναπτύξει ειδικές ανά τομέα στατιστικές, συγκρίσιμους ορισμούς και δείκτες για την αξιολόγηση της διάστασης του φύλου όσον αφορά την προσβασιμότητα, την ποιότητα, τη διαθεσιμότητα και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών φροντίδας για παιδιά, για άτομα με αναπηρίες και χρόνιες ασθένειες και για τους ηλικιωμένους σε επίπεδο ΕΕ, βρίσκοντας παράλληλα τρόπους ώστε να αποφεύγεται η ενίσχυση της επιβάρυνσης των επαγγελματιών στον τομέα της φροντίδας· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί την ανάπτυξη των υπηρεσιών φροντίδας και να καταρτίζει συστάσεις για τη λήψη διορθωτικών μέτρων, εφόσον χρειάζεται·
45. ζητεί από τα κράτη μέλη να συλλέγουν ποιοτικά δεδομένα σχετικά με την παροχή υπηρεσιών φροντίδας που είναι διαθέσιμες μέσω δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης για παιδιά, ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες, με στόχο την παρακολούθηση της κατάστασης γενικότερα και τη βελτίωση των υπηρεσιών φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο τις ανάγκες των αποδεκτών της φροντίδας, αλλά και την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και των συνθηκών εργασίας του μεγάλου αριθμού φροντιστών· ζητεί από τα κράτη μέλη να εγκρίνουν αποτελεσματικά μέσα πολιτικής και διορθωτικά μέτρα εφόσον χρειάζεται·

Χρηματοδότηση της φροντίδας

46. ζητεί από τα κράτη μέλη, με στόχο μεταξύ άλλων την αντιμετώπιση των υφιστάμενων ελλειμμάτων επενδύσεων, να αυξήσουν τις επενδύσεις στις υπηρεσίες φροντίδας και σε υποδομές για τα παιδιά, ιδίως για την προσχολική ηλικία, καθώς και για τη φροντίδα άλλων εξαρτώμενων ατόμων, να διασφαλίσουν την καθολική πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές και να βελτιώσουν την ποιότητα της φροντίδας, όπως επίσης και να αυξήσουν τις επενδύσεις σε ειδικά μέτρα τα οποία επιτρέπουν στους φροντιστές να διατηρούν ενεργή επαγγελματική ζωή·
47. επισημαίνει τον δυσανάλογο αντίκτυπο που έχουν οι ανεπαρκείς επενδύσεις σε δομές φροντίδας στους μόνους γονείς, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων είναι γυναίκες, και σε οικογένειες που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού·
48. επισημαίνει τη σημασία της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλα τα στάδια εφαρμογής των διαφόρων πολιτικών, και κυρίως στο στάδιο του προγραμματισμού·

καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η διάσταση του φύλου ενσωματώνεται πλήρως στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων, με τη στήριξη όχι μόνο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, αλλά και άλλων ταμείων της ΕΕ που παρέχουν πόρους για τη γενική κοινωνική υποδομή που θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη των υπηρεσιών φροντίδας·

49. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου συμβάλλει στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, αφήνοντας στα κράτη μέλη πραγματικό περιθώριο χρηματοδότησης και υποστήριξης της χρηματοδότησης των υπηρεσιών φροντίδας·
50. υποστηρίζει τη συμπερίληψη στις συστάσεις ανά χώρα (ΣΑΧ) της Επιτροπής μέτρων που επικεντρώνονται στις επενδύσεις σε εγκαταστάσεις παιδικής φροντίδας και σε φορολογικά αντικίνητρα που εμποδίζουν τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη μιας οικογένειας -κυρίως γυναίκες- να εργάζονται ή να εργάζονται περισσότερο, καθώς και σε άλλα μέτρα για την αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων·
51. ζητεί από την Επιτροπή να ενισχύσει την παροχή χρηματοδότησης για όλα τα είδη υπηρεσιών φροντίδας, με ιδιαίτερη έμφαση, όπου κρίνεται σκόπιμο, στη μετάβαση από τα ιδρύματα σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ και άλλων χρηματοδοτικών μέσων τα οποία έχουν σκοπό τη χρηματοδότηση κοινωνικών υποδομών· καλεί την Επιτροπή, στο ίδιο πνεύμα, να ενισχύσει τη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), με στόχο τη στήριξη της παροχής εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας σε αγροτικές περιοχές, και να χρησιμοποιήσει περαιτέρω το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) για τη χρηματοδότηση σχεδίων που αφορούν τις υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας· καλεί την Επιτροπή, επιπλέον, να παρακολουθεί αυστηρά τη χρησιμοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) στον τομέα των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και μακροχρόνιας φροντίδας και να διασφαλίζει ότι οι επενδύσεις ευθυγραμμίζονται με τις υποχρεώσεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων που απορρέουν από τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ·
52. ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο διασυνοριακής ισχύος των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ούτως ώστε το κράτος μέλος καταγωγής ενός ατόμου να μπορεί να χρηματοδοτήσει την τοποθέτηση του εν λόγω πολίτη σε μια δομή κοινωνικής υπηρεσίας σε άλλο κράτος μέλος (σε περιπτώσεις που η δομή αυτή δεν είναι διαθέσιμη στο κράτος μέλος καταγωγής)·
53. επισημαίνει ότι είναι αναγκαίο να διεξαχθεί καλύτερη ανάλυση σχετικά με τη δυνατότητα επενδύσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας, όσον αφορά υφιστάμενες εταιρικές πρωτοβουλίες για τους εργαζόμενους που έχουν ευθύνες φροντίδας για άτομα με αναπηρίες και ενηλίκους·
54. ζητεί από τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για όλα τα είδη υπηρεσιών φροντίδας και να ενισχύσουν τις διατάξεις για την αποτελεσματική και συνεργιστική χρήση των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ στους τομείς της διά βίου μάθησης, της έρευνας και της ανάπτυξης υποδομών· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στη χρηματοδότηση της παιδικής μέριμνας και της μακροχρόνιας φροντίδας χρησιμοποιώντας τα χρηματοδοτικά μέσα που είναι διαθέσιμα

στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), ιδίως δε το υφιστάμενο ΕΤΣΕ και τα ΕΔΕΤ, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το ΕΓΤΑΑ· ενθαρρύνει περαιτέρω τα κράτη μέλη να κατανέμουν τους πόρους τους πιο αποτελεσματικά, κατά τρόπο που να ενισχύει την πρόσβαση και να διασφαλίζει το προσιτό κόστος των υπηρεσιών φροντίδας για μειονεκτούσες και ευάλωτες ομάδες, και να σχεδιάζουν αποδοτικά μοντέλα χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της στοχευμένης χρηματοδότησης, τα οποία επιτυγχάνουν την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σύμφωνα με τις εθνικές και τοπικές συνθήκες·

55. καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) διαθέτει επαρκείς πόρους για την παρακολούθηση της ανάπτυξης υποδομών φροντίδας και της εφαρμογής πολιτικών για την εξισορρόπηση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, και να αναλύσει εάν και πώς οι πολιτικές επιτυγχάνουν τις επιθυμητές βελτιώσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων·
56. εκφράζει την ικανοποίησή του για την απόφαση ορισμένων κρατών μελών να εισαγάγουν φορολογικά κίνητρα για τις εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες παιδικής φροντίδας για τους εργαζομένους τους με στόχο τη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής·

ο

ο ο

57. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.